

„Góry uczą pokory” czyli szlakiem zakopiańskich ścieżek

Przygotowały:
Małgorzata Klimowska
Katarzyna Kostecka
Joanna Majchrzak

Projekt wycieczki szkolnej zrealizowany w ramach przedmiotu Turystyka dzieci i młodzieży

AWF Kraków, Hotelarstwo III rok zaoczne,

Spis treści

1. Plan przygotowania wycieczki 10-12. czerwca 2013 r.	3
2. Regulamin uczestnika wycieczki	4
3. Harmonogram wycieczki	8
4. Rozliczenie finansowe.....	9
5. Karta wycieczki.....	10
6. Lista uczestników	12
7. Oświadczenie opiekunów	13
8. Oświadczenie rodziców ucznia	15
9. Umowa przewozu osób	16
12. Rejestr wypadków.....	20
13. Część merytoryczna wycieczki.....	21
14. Program szczegółowy wycieczki	23
15. Załączniki.....	25
Miejsce zakwaterowania: Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Zakopanem	28
Willa Koliba	29
Muzeum Tatrzańskie	30
Restauracja Staro Izba	31
GuGu Park Linowy	31
Gubałówka.....	32
Dolina Gąsienicowa	33
Czarny Staw Gąsienicowy	34
Murowaniec	35
Kasprowy Wierch.....	36
Wielka Krokiew	37
Załącznik 3. Program kulturalny	38
Konkurs fotograficzny.....	38
Załącznik 4. Program sportowo – rekreacyjny	38
Park linowy:	38
Załącznik 5. Quiz wiedzy o Tatrach.....	39
Załącznik 6. Przyśpiewki góralskie	41
Załącznik 7. Kosztorys.....	43

1. Plan przygotowania wycieczki 10-12. czerwca 2013 r.

Lp.	Przygotowanie treści poznawczych	Przygotowanie organizacyjne	Przygotowanie finansowe	Termin realizacji
1.	Planowanie pracy turystyczno-poznawczej oraz ustalenie obsady kierownictwa wycieczki	Ustalenie celów wycieczki, programu oraz wybór opiekunów	Ustalenie kosztorysu i składek ubezpieczeniowych na każdego ucznia	Styczeń
2.	Nabór uczestników	Rozmowa z rodzicami w sprawie chętnych, zapisy zainteresowanych uczniów	Ustalenie ceny za osobę oraz rozmiarów zaliczki	Luty
3.	Opracowanie trasy i programowanie wycieczki	Poszukiwanie informacji na temat trasy, miejsc na trasie. Ustalenie minutowego programu wycieczki (w tym kulturalno, sportowo, rekreacyjny)	Wpłata zaliczki przez rodziców	Marzec
4.	Planowanie i zamawianie usług	Zamówienie noclegu, biletów, wyżywienia, autokaru	Wpłata zaliczki przez organizatorów	Kwiecień
5.	Prace przygotowawcze z uczniami oraz sporządzenie dokumentacji wycieczki	Omówienie programu wycieczki. Rozmowa z rodzicami. Potwierdzenie rezerwacji wycieczki, wyżywienia oraz zebranie wszystkich niezbędnych dokumentów (w tym m. in. harmonogramu, listy uczestników, karty wycieczki, pisemnej zgody rodziców)	-	Maj
	Przygotowanie ekwipunku	Sporządzenie listy uczestników. Ustalenie godzin wyjazdu oraz przyjazdu. Spotkanie informacyjne z rodzicami. Przekazanie informacji co do niezbędnego wyposażenia każdego dziecka.	Rozliczenie wycieczki wspólnie z radą rodziców	Czerwiec

2. Regulamin uczestnika wycieczki

§ 1 Zasady ogólne

Zachowanie człowieka w miejscach publicznych daje świadectwo o jego kulturze, może mieć również wpływ na bezpieczeństwo wielu osób.

Dlatego każdy uczestnik wycieczki zobowiązany jest:

1. Zachowywać się w sposób zdyscyplinowany i kulturalny.
2. Stosować się do poleceń, zakazów i nakazów wydawanych przez opiekunów lub przewodników.
3. Nie oddalać się od grupy bez wyraźnego zezwolenia opiekuna.
4. Przestrzegać przepisów ruchu drogowego i zachowywać ostrożność na ulicach i w innych miejscach, w których może grozić jakiegokolwiek niebezpieczeństwo.
5. Kulturalnie odnosić się do opiekunów, kolegów i innych osób.
6. Traktować z należytym respektem obiekty zabytkowe i eksponaty muzealne.
7. Nie śmieć, nie niszczyć zieleni, nie płoszyć zwierząt.
8. W miejscach noclegowych postępować zgodnie z obowiązującym tam regulaminem.
9. Przestrzegać godzin ciszy nocnej.
10. Dbać o czystość, ład i porządek w miejscach, w których się przebywa.
11. Bezwzględnie przestrzegać zakazu palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz innych środków odurzających.

Wobec uczestników, którzy nie przestrzegają regulaminu i zasad przepisów bezpieczeństwa, będą wyciągnięte konsekwencje zgodnie z kryteriami ocen z zachowania zawartych w wewnątrzszkolnym systemie oceniania. W przypadku naruszenia przez ucznia punktu 11, zawiadamia się jego rodziców (prawnych opiekunów) oraz dyrektora szkoły. Rodzice (prawni opiekunowie) zobowiązani są do natychmiastowego odebrania dziecka z wycieczki.

§ 2

Obowiązki kierownika wycieczki

1. Opracowanie programu i harmonogramu wycieczki.
2. Terminowe przygotowanie i przedstawienie do zatwierdzenia dokumentacji wycieczki oraz jej terminowe rozliczenie.
3. Zapoznanie z regulaminem wycieczki oraz z zasadami bezpieczeństwa wszystkich jej uczniów.
4. Zapewnienie warunków do realizacji programu wycieczki oraz sprawowania nadzoru w tym zakresie.
5. Określenie zadań dla opiekunów w zakresie realizacji programu oraz zapewnienie opieki i bezpieczeństwa uczestnikom wycieczki.
6. Nadzorowanie, zaopatrzenie uczestników w sprawny sprzęt i ekwipunek oraz apteczkę pierwszej pomocy.
7. Organizowanie transportu, wyżywienia i noclegów dla uczestników wycieczki.
8. Dokonywanie podziału zadań wśród uczestników.
9. Dysponowanie środkami finansowymi przeznaczonymi na organizację wycieczki.

10. Dokonywanie podsumowania, oceny i rozliczenia finansowego wycieczki po jej zakończeniu.
11. Dowody finansowe będące podstawą rozliczenia wycieczki (rachunki, paragony, oświadczenia itp.) są przechowywane przez kierownika wycieczki do końca roku szkolnego.

§ 3

Obowiązki opiekuna

1. Sprawowanie opieki nad powierzonymi uczniami.
2. Współdziałanie z kierownikiem w zakresie realizacji programu i harmonogramu wycieczki.
3. Sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem regulaminu przez uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa.
4. Nadzorowanie wykonywania zadań przydzielonych uczniom.
5. Wykonywanie innych zadań zleconych przez kierownika.

§ 2

Regulamin wycieczki górskiej

Organizacja wycieczek górskich dla młodzieży szkolnej powinna spełniać następujące warunki:

- a) młodzież należy stopniowo wprowadzać w coraz wyższe rejony górskie i na trasy o wyższej skali trudności,
 - b) prowadząc młodzież w góry uwzględniamy normy wynikające z przesłanek fizjologicznych, dotyczących dystansu, czasu marszu i obciążenia młodych turystów.
1. W czasie trwania wycieczki wszyscy uczestnicy podporządkowują się poleceniom prowadzącego.
 2. Poruszamy się według ustalonego porządku:
 - przewodnik idzie pierwszy, nikt nie może go wyprzedzać, on dyktuje tempo marszu,
 - uczestnicy idą „gęsiego” w odstępach 1,5 do 2 metrów lub gdy teren na to pozwala, w luźnym szyku po kilka osób obok siebie,
 - grupa nie powinna rozciągać się na długiej przestrzeni,
 - grupę zamyka opiekun grupy-za tą osobą nikt nie może zostać.
 3. Na zboczach stromych, oślizłych najsprawniejsi turyści znajdują się na początku i na końcu grupy, pomagając mniej sprawnym.
 4. Przy długich i stromych podejściach idziemy wolno, lecz równomiernie, rzadko odpoczywając.
 5. Przy podchodzeniu pod górę nie należy rozmawiać, utrudnia to rytmiczne oddychanie i sprawia dodatkowy wysiłek.
 6. Przy schodzeniu w dół po stromych zboczach i w terenie skalnym należy zwracać uwagę na każdorazowe ustawianie stopy- nie wolno zbiegać w dół.
 7. Na trasie odpoczywamy co godzinę, czas trwania wypoczynku wynosi 15 minut (zdejmujemy w tym czasie plecaki, siadamy jeśli chcemy, ale nie bezpośrednio na ziemi lub kamieniach, w czasie upału chronimy się przed promieniami słonecznymi). W razie potrzeby przerwy robimy częściej.
 8. Główny odpoczynek może trwać 1,5-2 godzin i powinien być połączony z posiłkiem.
 9. Zbyt częste picie nie jest wskazane. Pragnienie zaspakajamy przede wszystkim w czasie posiłków, przed wyruszeniem w trasę i po jej zakończeniu.
 10. W sytuacjach trudnych nie wzniesamy paniki, rygorystycznie podporządkowujemy się poleceniom prowadzącego wycieczkę:

- mgła – w razie zgubienia szlaku turystycznego cofamy się całą grupą do ostatniego znaku,
 - burza – całą grupą schodzimy poniżej i przeczekujemy burzę (uczestnicy pozbywają się metalowych przedmiotów, okrywają się pelerynami i w pozycji np. siedzącej przeczekują burzę),
 - załamanie pogody – silne ochłodzenie, grad, opady śniegu z deszczem; schodzimy całą grupą do najbliższego schroniska lub osiedla albo docieramy do planowanego celu najbliższą, najłatwiejszą drogą,
 - lęk przestrzeni – pomagają oddelegowani doświadczeni uczestnicy w pokonaniu niebezpiecznego odcinka; nie dopuszczamy do paniki.
11. W razie wypadku osobom udającym się po pomoc dokładnie określamy miejsce wypadku i obrażenia. Wzywamy GOPR. Nigdy nie wolno zostawić rannego samotnie, nawet gdy znajdujemy się w łatwym terenie górskim. Udzieliwszy poszkodowanemu pierwszej pomocy oczekujemy spokojnie ratowników GOPR-u.
12. Przed wyjściem na wycieczkę opiekunowie sprawdzają wyposażenie uczestników, w razie potrzeby nakazują jego uzupełnienie.
13. Wyruszając na wycieczkę górską zaopatrujemy się w odpowiednie obuwie, strój, pelerynę przeciwdeszczową, jedzenie i picie.
14. Na wycieczce przestrzegamy „Karty turysty”

Karta Turysty

- Turystyka odradza Twe siły, pomaga każdemu, szczególnie młodzieży, poznawać swoją ojczyznę.
- Przyroda i dorobek kultury są własnością całego narodu - i Ty jesteś za nie odpowiedzialny.
- Turysta Twój przyjaciel - służ mu radą i pomocą.
- Zwiedz to, o czym czytałeś - przeczytaj o tym, co masz zwiedzić.
- Dopuść naturę do głosu - nie hałasuj.
- Zostaw miejsce pobytu w takim stanie, w jakim chciałbyś je zastać.
- Ogień i szkło źródłem niebezpieczeństw - uważaj.
- Alkohol wrogiem turystyki - unikaj go na wycieczce.
- Zachowaj ostrożność - Twoja lekkomyślność zagraża Tobie i innym.
- Turysta wszędzie gościem - pozostawiaj po sobie dobre wspomnienie.
- Nie bądź obojętny wobec niewłaściwego zachowania innych.
- Dobry humor pomaga turyście w każdej sytuacji - uśmiechnij się.

Dekalog Turysty Górskiego

I

Zanim wyruszysz w góry zastanów się, czy posiadasz dostateczne doświadczenie. Przed wyjściem poddaj ocenie stan zdrowia i siły, swoje i towarzyszy, a w szczególności dzieci.

II

Przygotuj wcześniej dokładny plan wycieczki, najlepiej udają się improwizacje... dobrze przygotowane. Poczytaj przewodniki, mapy, skorzystaj z usług informacji turystycznej, wskazówek przewodników górskich, gospodarzy schronisk, miejscowej ludności.

III

W górach szybko i często zmieniają się warunki atmosferyczne, niezbędna jest odzież chroniąca przed złą pogodą i zimnem oraz mocne, wysokie buty na profilowanej podeszwie.

IV

Wychodząc na wycieczkę pozostaw w domu, w schronisku czy u znajomych wiadomość o celu i trasie wycieczki oraz godzinie powrotu. W ten prosty sposób zapewnisz sobie szybką pomoc w razie wypadku.

V

Szybkość poruszania się dostosuj do możliwości najmniej sprawnego uczestnika wycieczki. „Pożeranie kilometrów” prowadzi niechybnie do wyczerpania, a poza tym ogranicza możliwość podziwiania uroków górskiego krajobrazu.

VI

Uważaj na każdy krok – upadki zdarzają się także w łatwym terenie. Szczególniej zwłaszcza ostrożności wymagają trudniejsze partie trasy: strome, mokre i zaśnieżone stoki, płaty starego śniegu. Nie zbaczaj ze znakowanego szlaku – jest on zwykle poprowadzony optymalnie zarówno pod względem bezpieczeństwa, jak i wysiłku na pokonanie trasy.

VII

Nie strącaj kamieni, gdyż narażasz innych turystów na poważne niebezpieczeństwo. Miejsce zagrożone przez spadające kamienie przechodź szybko i uważnie.

VIII

Decyzja zawrócenia z drogi to nie hańba, lecz głos rozsądku. Nie wstydz się zawrócenia, gdy załamię się pogoda, nadejdzie mgła lub trasa okaże się zbyt trudna.

IX

Szanuj przyrodę, nie hałasuj, jest to niebezpieczne. Dbaj o czystość i porządek w górach. Usuwając śmieci dajesz dowód swej kultury.

X

Jeżeli mimo ostrożności zdarzy się wypadek – przede wszystkim zachowaj spokój. Poszkodowanego ułóż w bezpiecznej pozycji, w widocznym miejscu i pod opieką. Przyjętymi w górach sygnałami wezwij na pomoc GOPR.

3. Harmonogram wycieczki

Data i godzina wyjazdu	Ilość kilometrów	Miejscowość	Program	Adres punktu noclegowego i żywieniowego
10.06.2012r. godz. 8:00	90	Sucha Beskidzka Zakopane	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zakwaterowanie w Szkolnym schronisku młodzieżowym 2. Wspólne śniadanie wraz z zebraniem 3. Wizyta w filii Muzeum Tatrzańskiego „Willa Koliba” 4. Wizyta w Muzeum Tatrzańskim 5. Obiad w restauracji Staro Izba 6. Wyjście na Gubałówkę 7. Wspólna kolacja w Szkolnym Schronisku Młodzieżowym 8. Spotkanie grupowe wraz krótkim programem rozrywkowym 	<p>Szkolne schronisko młodzieżowe Krzeptówki 2</p> <p>Restauracja Staro Izba Krupówki 28</p>
11.06.2012r. godz. 7:00	1156	Zakopane	<ol style="list-style-type: none"> 1. Śniadanie w restauracji Staro Izba 2. Przejście do Kuźnic 3. Wyjście do doliny 4. II Śniadanie Murowaniec 5. Przejście do Czarnego Stawu Gąsienicowego 6. Obiad w Murowańcu, rozmowa z ratownikiem 7. Wyjście na Kasprowy 8. Zjazd kolejką do Kuźnic 9. Przejazd busem z Kuźnic do Centrum 10. Wspólna kolacja wraz z programem rozrywkowym w 	<p>Szkolne schronisko młodzieżowe Krzeptówki 2</p> <p>Restauracja Staro Izba Krupówki 28</p> <p>Schronisko PTTK Murowaniec</p>
12.06.2012r. 8:00		Zakopane Sucha Beskidzka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspólne śniadanie 2. Przejście pod Wielką Krokiew 3. Program rekreacyjno-sportowy w parku linowym 4. Obiad w restauracji Staro Izba 5. Zbiórka w schronisku i powrót do Suchoj Beskidzkiej 	<p>Szkolne schronisko młodzieżowe Krzeptówki 2</p> <p>Restauracja Staro Izba Krupówki 28</p>
Adnotacja programu prowadzącego lub sprawującego nadzór pedagogiczny				<p>Zatwierdzam</p> <p>(pieczęć i podpis dyrektora szkoły)</p>

4. Rozliczenie finansowe

Rozliczenie finansowe wycieczki szkolnej III klasy LO im. Marii Skłodowskiej Curie w Suchej Beskidzkiej do Zakopanego:

I. Wydatki:

- Koszt wynajmu autobusu - 1260 zł (60zł/os.)
- Koszt noclegu - 570 zł (30zł/os.)
- Koszt wstępu do muzeów - 198 zł (11zł/os.)
- Koszt wyżywienia w restauracji Staro Izba - 760 zł (40zł/os)
- Przejazd kolejką z Kasprowego Wierchu do Kuźnic - 608 zł (32zł/os.)
- Koszt wstępu do TPN - 38 zł (2zł/os.)
- Koszt wynajmu przewodnika - 450 zł (25zł/os.)
- Koszt przejazdu busem z Kuźnic do Zakopanego - 95 zł (5zł/os.)
- Koszt przygotowania wspólnych posiłków - 190 zł (10zł/os.)
- Koszt wyżywienia w Murowańcu - 228 zł (12zł/os.)
- Koszt wstępu do Parku Linowego GuGu w Zakopanem - 360 zł (20zł/os.)

Razem wydatki: 4757 zł

II. Dochody:

- Wpłaty uczestników: 4757 zł
- Dofinansowanie ze szkoły: 1000zł

III. Koszt wycieczki na jednego uczestnika: 265zł/os.)

IV. Pozostała kwota w wysokości 1000 zł zostanie podzielona i zwrócona uczniom (55,5zł)

5. Karta wycieczki

Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej - Curie W Suchej Beskidzkiej

Trasa wycieczki:

Wycieczka rozpoczyna się w Liceum Ogólnokształcącym im. Marii Skłodowskiej Curie w Suchej Beskidzkiej oraz tam też się kończy. Autokarem przyjeżdżamy do Zakopanego.

Termin wycieczki:

10.06.2013 - 12.06.2013r.

Ilość dni:

3

Liczba uczestników:

18

Klasa:

II liceum

Kierownik:

Joanna Majchrzak

Liczba opiekunów:

2

Środek lokomocji:

Autokar

Cele i założenia programu wycieczki:

Cele kształcące:

- zdobywanie wiedzy na temat polskich górotworów
- Poznanie technik rozpoznawania kierunków geograficznych w dzień i w nocy.
- zapoznanie się z charakterystyką pięter roślinnych w Tatrach

Cele poznawcze:

- Zaspokojenie potrzeb ruchowych uczniów poprzez gry i zabawy na świeżym powietrzu, wspinaczka, biegi terenowe, wycieczki piesze.
- obserwowanie przyrody górskiej z uwzględnieniem problematyki ochrony przyrody i ekologii, rozpoznawanie drzew i typowych roślin.
- Poznanie historii, kultury góralskiej, stylu zakopiańskiego, historii powstania miasta Zakopane

- Zapoznanie z pojęciami: folklor góralszczyzny, górale, kultura góralska, grań, perć, baca, bryndza, oscypek, hale, halny, kierdel, kierpce, potok, przełęcz, przełom Dunajca, szałas, szczyt, wierch, wąwóz.
- Zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa obowiązującymi podczas wędrówek górskich

Cele wychowawcze:

- Poznanie zasad zachowania się w miejscach publicznych.
- Zdobywanie umiejętności zachowania się na wycieczkach,
- Doskonalenie umiejętności zachowania się w grupie rówieśniczej,
- Wyrabianie umiejętności radzenia sobie przez dłuższy czas poza domem,
- Kształcenie umiejętności zachowania się w muzeach i innych ośrodkach kultury i rozrywki,
- Nauka prawidłowej komunikacji, aktywnego słuchania, wyzwolenie pozytywnych emocji i ekspresji werbalnej,
- Zamiłowanie do turystyki w czasie zwiedzania atrakcyjnych miejsc.

Cele zdrowotne:

- propagowanie aktywnego spędzania wolnego czasu,
- rozwijanie sprawności psycho-fizycznej,
- poprawa kondycji i ogólnego stanu zdrowia
- możliwość spędzania czasu na świeżym powietrzu.

6. Lista uczestników

Lp.	Imię i nazwisko	Klasa	Adres zamieszkania	Numer kontaktowy
1.	Piotr Adamczyk	II	Sucha Beskidzka ul. Szpitalna 1	(33) 87 40 123
2.	Pascal Brodnicki	II	Sucha Beskidzka ul. Szpitalna 2	(33) 87 40 124
3.	Magdalena Cielecka	II	Sucha Beskidzka ul. Szpitalna 3	(33) 87 40 125
4.	Anna Dąbrowska	II	Sucha Beskidzka ul. Szpitalna 4	(33) 87 40 126
5.	Magdalena Gessler	II	Sucha Beskidzka ul. Szpitalna 5	(33) 87 40 127
6.	Jakub Gierszał	II	Sucha Beskidzka ul. Szpitalna 6	(33) 87 40 128
7.	Katarzyna Glinka	II	Sucha Beskidzka ul. Szpitalna 6	(33) 87 40 129
8.	Mateusz Kościukiewicz	II	Zawoja ul. Markowa 2	(33) 87 40 234
9.	Katarzyna Maciąg	II	Zawoja ul. Markowa 3	(33) 87 40 235
10.	Wojciech Mann	II	Zawoja ul. Markowa 4	(33) 87 40 236
11.	Beata Pawlikowska	II	Zawoja ul. Markowa 5	(33) 87 40 237
12.	Franciszek Pieczka	II	Zawoja ul. Markowa 6	(33) 87 40 238
13.	Artur Rojek	II	Zawoja ul. Markowa 7	(33) 87 40 239
14.	Zygmunt Staszczuk	II	Zembrzyce ul. Klonowa 1	(33) 87 40 345
15.	Maciej Sztur	II	Zembrzyce ul. Klonowa 3	(33) 87 40 347
16.	Dorota Welman	II	Zembrzyce ul. Klonowa 4	(33) 87 40 348
17.	Martyna Wojciechowska	II	Zembrzyce ul. Klonowa 5	(33) 87 40 349
18.	Maciej Zakościelny	II	Zembrzyce ul. Klonowa 6	(33) 87 40 350

7. Oświadczenie opiekunów

Oświadczenie

Zobowiązuję się do przestrzegania przepisów dotyczących zasad bezpieczeństwa na wycieczkach i imprezach organizowanych dla dzieci i młodzieży.

Opiekunowie wycieczki (imprezy):

- Małgorzata Klimowska

- Katarzyna Kostecka

Kierownik wycieczki (imprezy):

- Joanna Majchrzak

.....
(podpis kierownika wycieczki)

Sucha Beskidzka 9.06.2013

Potwierdzenie Dyrektora szkoły

.....
(podpis i pieczęć)

Oświadczenie opiekunów wycieczki

Małgorzata Klimowska, Katarzyna Kostecka
(imiona i nazwiska opiekunów)

Sucha Beskidzka, dnia 11.06.2012r.

Nauczyciel
(stanowisko)

Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej – Curie
w Suchej Beskidzkiej
(szkoła)

Oświadczenie

Oświadczam, że zapoznałem(am) się z przepisami dotyczącymi zasad bezpieczeństwa na wycieczkach dla dzieci i młodzieży, a w szczególności z *Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 listopada 2001r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. Nr 135, poz. 1516 ze zm.)*, *Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 sierpnia 1992r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny w szkołach i placówkach publicznych (Dz. U. z 1992r. Nr 65, poz. 331 z późniejszymi zmianami – Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69)*, *Rozporządzenie z 15 marca 1997r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasady jego organizowania i nadzoru (Dz. U. z 1997r. Nr 12, poz. 67 ze zm.)* oraz *Regulaminem Wycieczek Szkolnych Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej – Curie w Suchej Beskidzkiej*

Zobowiązuję się do przestrzegania postanowień w nich zawartych oraz biorę pełną odpowiedzialność za życie i zdrowie powierzonych mojej opiece uczniów na czas trwania wycieczki.

Podpisy opiekunów wycieczki

.....

.....

8. Oświadczenie rodziców ucznia

ZGODA RODZICÓW

.....

/ Imię i nazwisko /

Wyrażam zgodę na udział mojego dziecka

w wycieczce do

w terminie

Zobowiązuję się do pokrycia kosztów wycieczki w wysokości

słownie do dnia

Jednocześnie zobowiązuję się do zapewnienia jego bezpieczeństwa w drodze pomiędzy miejscem zbiórki i rozwiązaniem wycieczki a domem.

..... dn.r.

.....

podpis rodzica

9. Umowa przewozu osób

UMOWA PRZEWOZU OSÓB

Zawarta w dniuw
pomiędzy
zwanym dalej Zleceniodawcą reprezentowanym przez:

.....
a

.....
(nazwa firmy)

.....
(adres)

.....
(NIP, Regon)

.....
zwanym dalej Zleceniobiorcą.

§ 1

Umowa dotyczy przewozu osób na trasie
(ilość)

.....
w terminie do

Przewidywana ilość do km liczonych po za 1 km w kraju.

Do ceny za w/w kilometry po kraju dolicza się podatek 7%.

Wartość usługi (cena netto wraz z podatkiem VAT) wynosi do zł,

słownie:

§ 2

Zleceniobiorca oświadcza, iż posiada wszelkie uprawnienia do wykonywania odpłatnego transportu drogowego, stosowanie do treści ustawy z dnia 06 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz.U. z 2001 r. Nr 125, poz. 874 z późn.zm.), a ponadto posiada aktualną i ważną polisę ubezpieczenia OC i NW w zakresie ryzyka wynikającego z prowadzonej działalności.

§ 3

Strony uzgadniają, że Zleceniodawca przekaże zaliczkę w wysokości
płatną przelewem na rachunek bankowy Zleceniodawcy

.....
(numer rachunku)

w terminie dni od zawarcia umowy (przed wykonaniem przewozu).

§ 4

Zleceniobiorca zobowiązuje się do zapewnienia paliwa w ilości niezbędnej na przejazd zaplanowaną trasą, zapewnia niezbędną dokumentację dla środka transportu oraz ponosi odpowiedzialność za jego właściwe przygotowanie techniczne.

§ 5

W przypadku awarii środka transportu na trasie lub niedopuszczenia go przez policję lub inne organy do tego uprawnione do jazdy, Zleceniobiorca zobowiązuje się do usunięcia awarii w trybie natychmiastowym, a w przypadku braku takiej możliwości zobowiązuje się do zapewnienia innego środka transportu o tożsamym standardzie na koszt własny.

§ 6

Umowa zawarta jest na czas przejazdu tam i z powrotem.

§ 7

Ustala się miejsce podstawienia transportu na dzień o godz.
w

§ 8

Ewentualne spory strony zobowiązują się rozstrzygać w sposób polubowny, a w przypadku nie dojścia do porozumienia, rozstrzygnie Sąd powszechny właściwy dla siedziby Zleceniodawcy.

§ 9

W zakresie nieuregulowanym w niniejszej umowie zastosowanie mają przepisy kodeksu cywilnego, ustawy o transporcie drogowym oraz ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. – Prawo przewozowe (Dz.U. z 2000 r. Nr 50, poz.601 z późn.zm.).

§ 10

Niniejszą umowę sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach po jednym dla każdej ze stron.

Inne ustalenia:

.....
.....
.....

Zleceniodawca

Zleceniobiorca

.....

.....

11. Protokół powypadkowy

PROTOKÓŁ POWYPADKOWY UCZNIĄ

1. Zespół powypadkowy w składzie:

1)
(imię i nazwisko, stanowisko)

2)
(imię i nazwisko, stanowisko)

dokonał w dniach ustaleń dotyczących okoliczności, przyczyn wypadku, jakiemu w dniuo godz. uległ(a)
(imię i nazwisko)

z (wskazanie klasy lub innej jednostki podziału organizacyjnego osób pozostających pod opieką szkoły lub placówki)szkoły/placówki
(nazwa i adres szkoły lub placówki)

urodzony(a) zamieszkały(a)
(adres)

2. Rodzaj wypadku (śmiertelny, zbiorowy, ciężki)

3. Rodzaj urazu i jego opis

4. Udzielona pomoc

5. Miejsce wypadku

6. Rodzaj zajęć

Opis wypadku - z podaniem jego przyczyn

.....
.....
.....
.....

7. Imię i nazwisko osoby sprawującej nadzór nad poszkodowanym w chwili wypadku

8. Czy osoba sprawująca bezpośrednią pieczę nad poszkodowanym była obecna w chwili wypadku w miejscu, w którym zdarzył się wypadek (jeżeli nie - podać, z jakiej przyczyny)

9. Świadczenie wypadku:

1)

2)

3)
(imię i nazwisko, miejsce zamieszkania)

10. Środki zapobiegawcze

.....
.....

.....
11. Poszkodowanego, jego rodziców (prawnych opiekunów) pouczono o możliwości, sposobie i terminie złożenia zastrzeżeń.

Podpis pouczonych:

1)

2)

12. Wykaz załączników do protokołu, w tym ewentualnych zastrzeżeń, jeżeli złożono je na piśmie:

1)

2)

.....

13. Data podpisania protokołu:

Podpisy członków zespołu:

1)

2)

Podpis dyrektora oraz pieczęć szkoły lub placówki

Potwierdzenie przez osoby uprawnione:

1) zaznajomienia się z protokołem i innymi materiałami

postępowania powypadkowego:

.....

2) złożenia zastrzeżeń na piśmie:

.....

3) otrzymania protokołu:

.....

12. Rejestr wypadków

Lp.	Imię i nazwisko, klasa	Data i rodzaj wypadku	Miejsce wypadku i rodzaj zajęć	Rodzaj urazu i jego opis	Okoliczności wypadku	Udzielona pomoc	Środki zapobiegawcze, wydane rozporządzenia	Uwagi	Podpis dyrektora szkoły lub placówki
1.									
2.									
3.									
4.									
5.									

13. Część merytoryczna wycieczki

Cele ogólne:

- Poznanie kraju, regionu, w którym odbywa się wycieczka, jego środowiska przyrodniczego (ukształtowanie terenu, skały, wody, roślinność, zwierzęta, parki narodowe, rezerваты przyrody, pomniki przyrody), tradycji, zabytków kultury i historii (skanseny, muzea, kościoły, dworki, zamki, pałace, budowle zabytkowe, umocnienia militarne).
- Upowszechnienie wśród młodzieży zasad ochrony środowiska naturalnego oraz umiejętności korzystania z zasobów przyrody.
- Obserwowanie krajobrazu, jego opisywanie i porównywanie z innymi.
- Poszerzanie wiedzy z różnych dziedzin życia kulturalnego, społecznego, gospodarczego.
- Rozwijanie inwencji twórczej, aktywnej postawy, pełnienie różnych ról.
- Rozwijanie samodyscypliny, samokontroli w postępowaniu względem siebie i innych.
- Kształtowanie wartościowych cech charakteru i woli.
- Wspomaganie rodziny i szkoły w procesie wychowania.
- Przeciwdziałanie patologiom społecznym, pożyteczne spędzanie czasu.
- Poprawa stanu zdrowia dzieci i młodzieży pochodzących z terenów zagrożonych ekologicznie.
- Podnoszenie kondycji zdrowotnej oraz sprawności fizycznej.
- Budzenie i rozwijanie uczuć estetycznych i etycznych poprzez wyrabianie wrażliwości na piękno przyrody.
- Kształtowanie umiejętności pracy w grupie.
- Wypracowanie w uczniach zaradności, kreatywności w pokonywaniu napotkanych przeszkód.
- Dbalność o bezpieczeństwo własne i innych.
- Wychowanie młodego człowieka – Europejczyka, przygotowanego do życia w dynamicznie rozwijającym się świecie.
- Kształtowanie poczucia świadomości i godności każdego człowieka.
- Kształtowanie poczucia piękna i zasad właściwego gospodarowania zasobami przyrody.
- Uświadomienie korzyści osobistego, czynnego udziału w działaniach na rzecz ochrony środowiska.

Cele szczegółowe:

- Poznanie zasad zachowania się w miejscach publicznych.
- Zdobywanie umiejętności zachowania się na wycieczkach,
- Doskonalenie umiejętności zachowania się w grupie rówieśniczej,
- Wyrabianie umiejętności radzenia sobie przez dłuższy czas poza domem,
- Kształcenie umiejętności zachowania się w muzeach i innych ośrodkach kultury i rozrywki,
- Nauka prawidłowej komunikacji, aktywnego słuchania, wyzwolenie pozytywnych emocji i ekspresji werbalnej,
- Zamiatowanie do turystyki w czasie zwiedzania atrakcyjnych miejsc.

14. Program szczegółowy wycieczki

Dzień I - 10.06.2013r

- 8:45 - zbiórka przy parkingu przy LO im. Marii Skłodowskiej Curie w Suchej Beskidziej
- 9:00 - wyjazd z Suchej Beskidzkiej
- 10:30 - przyjazd do Zakopanego
- 10:40 - zakwaterowanie w Szkolnym schronisku młodzieżowym
- 11:00 - przygotowanie lunch packów, zebranie i omówienie harmonogramu pierwszego dnia
- 11:30 - wyjście piesze ze Schroniska, wizyta w Willi Koliba
- 12:50 - wizyta w Muzeum Tatrzańskim,
- 14:30 - obiad w restauracji Staro Izba
- 15:15 - czas wolny, możliwość zakupu pamiątek, wspólne zdjęcia
- 15:55 - wyjście na Gubałówkę
- 16:30 - czas wolny, możliwość zakupu pamiątek, wspólne zdjęcia
- 17:00 - zejście do Schroniska
- 18:00 - wspólna kolacja w Schronisku, czas na odpoczynek
- 19:45 - program kulturalny: zabawa taneczna
- 22:00 - cisza nocna

Dzień II - 11.06.2013r

- 7:00 - pobudka, przygotowanie lunch packów
- 7:45 - śniadanie w restauracji Staro Izba
- 8:30 - wyjście do Kuźnic
- 9:50 - wejście do TPK, przejście do Doliny Gąsienicowej
- 10:30 - czas na II śniadanie
- 11:10 - krótka przerwa w Murowańcu,
- 11:20 - przejście do Czarnego Stawu Gąsienicowego
- 13:30 - powrót do Murowańca
- 14:10 - obiad w Murowańcu i rozmowa z przewodnikiem
- 14:50 - wyjście na Kasprowy Wierch
- 15:50 - pamiątkowe zdjęcie na szczycie, czas wolny
- 16:30 - zjazd kolejką linową do Kuźnic
- 17:00 - przejazd z Kuźnic do Centrum
- 17:30 - czas wolny na Krupówkach
- 18:00 - powrót do Schroniska
- 18:30 - wspólna kolacja
- 19:00 - program rozrywkowy: karaoke pieśni góralskich + test o górach
- 22:00 - cisza nocna

Dzień III - 12.06.2013r.

- 8:00 - pobudka
- 8:30 - wspólne śniadanie
- 9:15 - przejście pod Wielką Krokiew, pamiątkowe zdjęcie
- 11:00 - przejście do parku linowego, program rekreacyjny
- 13:00 - obiad w restauracji Staro Izba

13:45 – czas wolny, spacer po Krupówkach

15:00 – wymeldowanie ze Schroniska

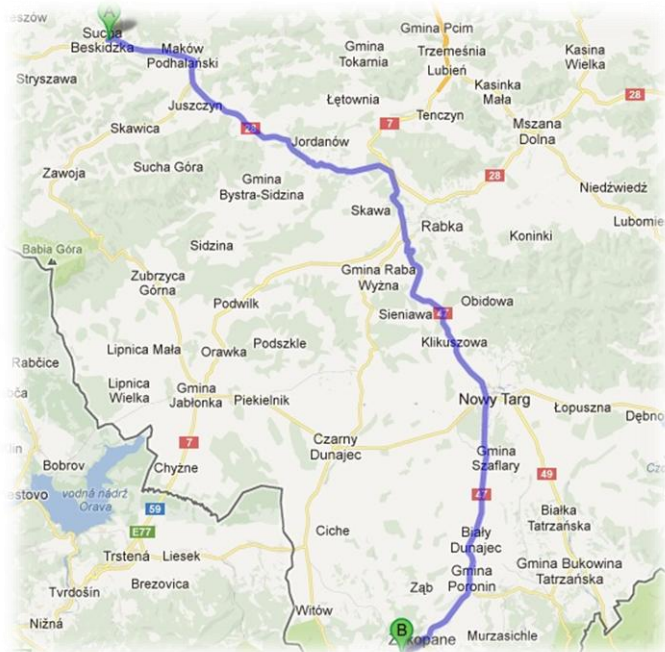
15:20 – wyjazd z Zakopanego

17:00 – przyjazd do Suchej Beskidzkiej, zbiórka na parkingu, wspólne pożegnanie

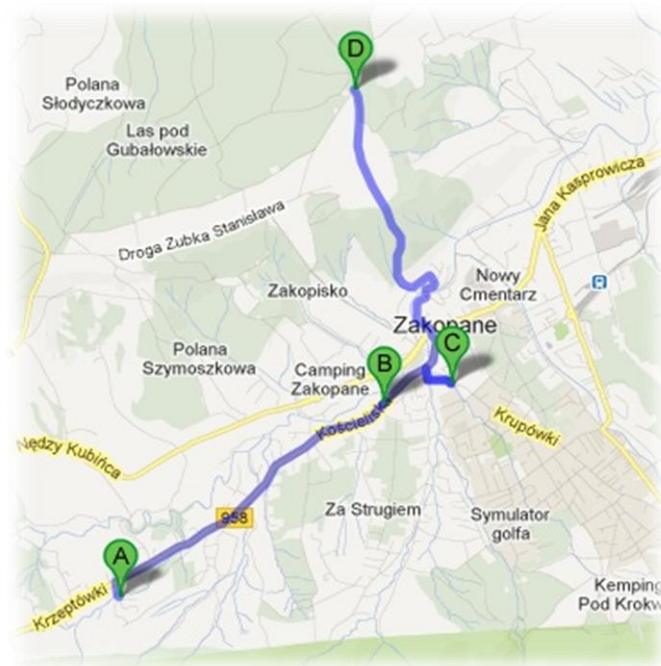
15. Załączniki

Załącznik 1. Przebieg trasy wycieczki

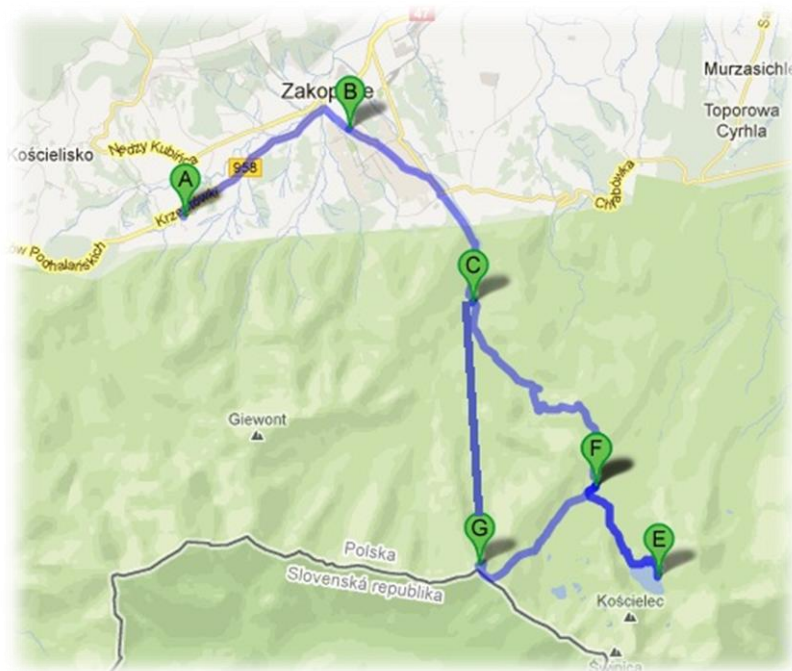
Sucha Beskidzka – Zakopane

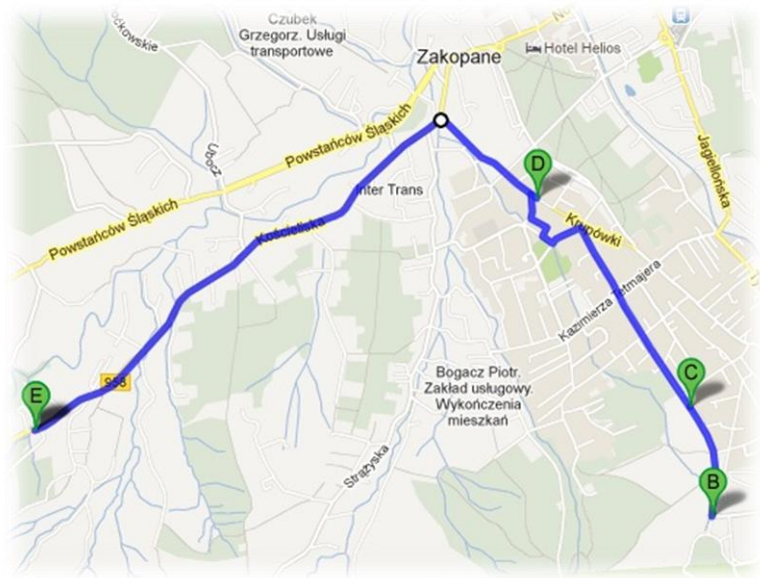
Nasza wycieczka zaczyna się w Suchoj beskidzkiej, na parkingu obok Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Skłodowskiej – Curie. Stamtąd wyruszamy drogą krajową nr 28 do Zakopanego. Na trasie mijamy takie miejscowości jak Maków Podhalański, Jordanów, Rabkę Zdrój, Nowy Targ i Poronin. Naszym miejscem docelowym jest Szkolne Schronisko Młodzieżowe, Krzeptówki 2, w Zakopanem.

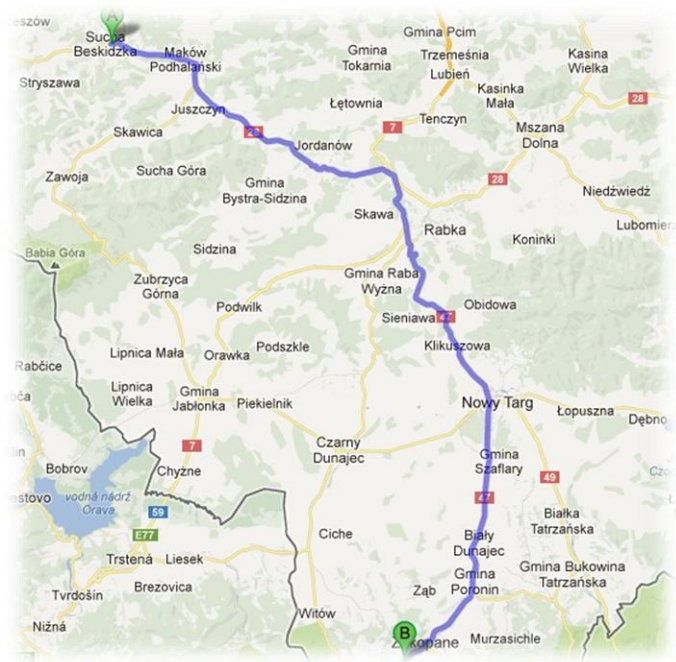
Po przyjeździe i zakwaterowaniu w Schronisku (A) udajemy się na wizytę w Willi Koliba (B), po czym udajemy się do Muzeum Tatrzańskie (C). Po wizycie w muzeum następuje przerwa na Obiad w restauracji Staro Izba na Krupówkach. Stamtąd wyruszamy pieszo na Gubałówkę (D), a później z powrotem do Schroniska.

W drugim dniu naszej wycieczki udajemy się ze Schroniska (A) na śniadanie do Starej Izby (B). Z restauracji wyruszamy do Kuźnic (C), a stamtąd zaczynamy pieszą wspinaczkę do Doliny Gąsienicowej (F). Z Doliny przechodzimy pod Czarny Staw Gąsienicowy (E), po czym wracamy do Doliny na obiad w Murowańcu (F). Kolejnym etapem wędrówki jest wspięcie się na Kasprowy Wierch (G), a później zjazd kolejką linową do Kuźnic (C). Stamtąd busem przedostajemy się do centrum (B) i wracamy do Schroniska (A).

W ostatnim dniu naszej wycieczki wyruszamy ze Schroniska (E) pieszo pod Wielką Krokiew (B), a stamtąd do Parku Linowego GuGu (C). Z parku przechodzimy na ostatni już nas obiad w urokliwej restauracji Staro Izba (D), po czym wracamy do Schroniska (E).

Po wymeldowaniu opuszczamy Zakopane (B) i wracamy do Suchoj Beskidzkiej tą samą trasą jak w dniu przyjazdu.

Załącznik 2. Opis zwiedzanych obiektów

Miejsce zakwaterowania: Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Zakopanem

Filia SSM w Zakopanem mieści się tuż obok Sanktuarium Matki Boskiej Fatimskiej. Z okien Schroniska w Zakopanem możemy podziwiać górskie szczyty, a przede wszystkim "Śpiącego Rycerza" – Giewont. Ładnie zagospodarowany teren wokół placówki jest ogrodzony i posiada parking wystarczający dla samochodów naszych gości.

Szkolne Schronisko Młodzieżowe filia w ZAKOPANEM mieści się przy ul. Krzeptówki 2. Dogodny dojazd z okolic Dworca PKS i PKP zapewniają busey kursujące do Sanktuarium Matki Boskiej Fatimskiej (przystanek Skibówki II) w kierunku: Dolina Kościeliska, Dolina Chochołowska, Czarny Dunajec. Piesze pokonanie tej trasy zajmuje około 35 minut.

Do dyspozycji gości:

- 35 miejsc w pokojach: 1, 2, 3, 4 i 6 osobowych
- 2 stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu
- Wi- Fi
- kuchnia samoobsługowa z pełnym wyposażeniem (lodówka, sprzęt kuchenny, kuchenka mikrofalowa, kuchenka elektryczna, czajniki elektryczne, toster)
- zaplecze sanitarne z natryskami
- świetlica - jadalnia wyposażona w TV+Video
- sprzęt rekreacyjny, mini boisko sportowe, stół do ping-ponga
- grill ogrodowy zadaszony
- pralnia
- miła i fachowa obsługa

Willa Koliba

Willa Koliba jest to pierwszy budynek w stylu zakopiańskim w Zakopanem zaprojektowany przez Stanisława Witkiewicza. Nazwa *koliba* to w gwarze góralskiej szalas pasterski. Rok budowy 1892 - 1893, inwestor Zygmunt Gnatowski, budorze (inaczej budarze): Maciej Gąsienica, Staszek Bobak, Klimek Bachleda, Jasiek Stachoń. W 1901 do zachodniego skrzydła dobudowano piętrowy fragment.

Willa powstała dla ziemianina z Podola - Zygmunta Gnatowskiego, który pierwotnie chciał wznieść prostą góralską chałupę i umieścić w niej swoje zbiory etnograficzne. W 1891 roku powstały szkice Koliby, a został on zbudowany przez miejscowych górali, pod nadzorem Witkiewicza w latach 1892-1893 przy ul. Kościeliskiej. W efekcie powstał jednak większy obiekt: we wschodnim skrzydle *Izba góralska* z przeznaczeniem na zbiory etnograficzne, a w piętrowym zachodnim skrzydle oddzielnym od izby sienią są m.in. salon, sypialnia, a na piętrze druga sypialnia i pokój służącego.

Od 4 grudnia 1993 w willi *Koliba* mieści się Muzeum Stylu Zakopiańskiego im. Stanisława Witkiewicza (część Muzeum Tatrzańskiego).

Muzeum Tatrzańskie

Muzeum Tatrzańskie im. Dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem jest jednym z najstarszych muzeów regionalnych w Polsce, z siedzibą w Zakopanem przy ul. Krupówki 10. Ma ono pięć filii w Zakopanem, po jednej w: Chochołowie, Czarnej Górze, Jurgowie, Łopusznej.

Muzeum kolekcjonuje okazy:

- skał i minerałów,
- florystyczne (układ piętrowy roślinności Tatr, za gmachem głównym alpinarium Zakładu Ochrony Przyrody PAN) i faunistyczne (głównie ptaków i ssaków, zbiory obejmują ok. 230 gatunków),
- etnograficzne typowe dla Podhala, Spiszu i Orawy (w gmachu głównym prezentowane są sprzęty, ubiór, sztuka zdobnicza i rzeźba i pasterstwo górali podtatrzańskich),
- dzieła sztuki.

Ponadto gromadzi literaturę tatroznawczą (ok. 30 tys. woluminów) oraz prowadzi działalność wydawniczą wydając periodyk Rocznik Podhalański.

Restauracja Staro Izba

Urokliwa restauracja Staro Izba mieści się w środkowej części ulicy Krupówki. Wnętrze tego lokalu zostało wykonane na wzór starej góralskiej izby. Drewniane dekoracje odwzorowuje doskonale najlepsze przykłady regionalnego budownictwa rodem z Podhala i Orawy.

Bar przy białym wiejskim piecu, do tego kominek, wiekowe krzesła-tworzą isticie domową atmosferę. We wnętrzu restauracji możemy obejrzeć zewnętrzną ścianę domu zbudowanego w stylu orawskim, z charakterystyczną wyżką, na której nagromadzono poduchy, cebrzyki, beczułki i moc wszelkich domowych sprzętów, słowem jak w góralskiej izbie. W weekendy, a w sezonie letnim i zimowym codziennie przygrywa kapela góralska.

Specjalnością kuchni jest, żeberko zapiekane z cebulą, podawane na drewnianym półmisku z dodatkiem sosów, kaczka pieczona w owocach podawana z żurawiną, moskol z masłem czosnkowym, kotleciki jagnięce, oraz wiele innych mięs i napitków charakterystycznych dla podhalańskiego regionu.

GuGu Park Linowy

GuGu Park usytuowany jest w niedalekiej odległości od centrum miasta. Znajduje się tam kilka tras o różnym stopniu trudności. Każda z nich jest dostosowana do konkretnych umiejętności i predyspozycji fizycznych uczestników. Dużo emocji dostarczają umieszczone na różnych wysokościach przeszkody, jak mosty linowe, kładki, tyrolki, równoważnie oraz sieci pajęczne. Dzieciaki mogą spróbować swoich sił w mini parku, który zawieszony jest tuż nad ziemią. Jest to doskonała alternatywa dla osób cierpiących na lęk wysokości. W sezonie park jest pełen ludzi, którzy chcą przeżyć ciekawą przygodę, a przy okazji troszkę się rozruszać.

Gubałówka

Gubałówka (dawna jej nazwa to Antgua) jest to szczyt o wysokości 1126 m na Pogórzu Gubałowskim (Paśmie Gubałowskim). Wznosi się po północno-zachodniej stronie Zakopanego. Po wschodniej stronie Gubałówki znajduje się najwyżej położona miejscowość w Polsce – Ząb, a po zachodniej sąsiaduje z Butorowskim Wierchem. U podnóża północnych stoków Gubałówki w dolinie potoku Bystrego położone jest Nowe Bystre

Na Gubałówkę prowadzi kolej linowo-terenowa z Zakopanego, wybudowana w 1938 roku, długości 1298 m, przy różnicy wysokości ok. 300 m., zmodernizowana w 2001 roku. Góra jest popularna wśród turystów odwiedzających Zakopane. Panorama całych polskich Tatr, Zakopanego oraz Podhala, Pienin, Gorców, Beskidu Żywieckiego jak i ich słowackiej części. Liczne sklepy z pamiątkami. Z Gubałówki prowadzi spacerowy Szlak Papieski na Butorowski Wierch 1160 m n.p.m., z którego można zjechać kolejką krzeselkową do Kościeliska. Na skutek sporów pomiędzy właścicielami gruntów na zboczu Gubałówki, a Polskimi Kolejami Linowymi, zjazd narciarski do dolnej stacji kolejki jest aktualnie niemożliwy.

Na górze znajdują się między innymi:

- ośrodek narciarski Gubałówka, z trasami na Polanie Gubałówka, rynną snowboardową i snowparkiem
- liczne, czynne zimą, narciarskie wyciągi orczykowe prywatnych właścicieli
- zjeżdżalnia grawitacyjna
- przekaźnik radiowo-telewizyjny RTON Gubałówka z masztem o wysokości 102 m.

Dolina Gąsienicowa

Dolina Gąsienicowa to prześliczne miejsce, od którego warto rozpocząć swoją przygodę z Tatrami. Ma dwie odnogi rozdzielone Granią Kościelców i nazywane Doliną Czarną Gąsienicową (po wschodniej stronie tej grani) i Doliną Zieloną Gąsienicową (po jej zachodniej stronie).

Kiedy inny w tłumie wędrują po Dolinie Kościeliskiej, lub Chochołowskiej, warto żebyś odwiedził właśnie to miejsce, gdzie z pewnością będzie mniej turystów, chociaż i tak dolina ta cieszy się popularnością. Zimą działa tutaj wyciąg narciarski, i można tutaj zjeżdżać z Kasprowego Wierchu.

Latem natomiast jest to podstawowa baza wypadowa w góry. Stąd zaczynają się szlaki na Kościelec, na Kozi Wierch, Przełęcz Zawrat i wiele innych znanych szczytów. Nie jest to dolina do której wejdiesz z ulicy, musisz poświęcić przynajmniej 90 minut aby do niej dotrzeć, i to w dodatku pod górkę. Ci co mają większą wytrzymałość, mogą skorzystać z kolejki na Kasprowy Wierch i później do dolinki zejść, co wydaje się być łatwiejsze, jednak trzeba wykazać się nie małą kondycją by wystać czasami prawie 5 godzin w kolejce do kolejki. Wybór należy do Was. ale lepiej chyba pospać dłużej, jeśli na przykład wynajmiecie komfortowe domki w Zakopanem.

Z kuźnic możesz wybrać dwa wyjścia, przez Dolinę Jaworzynki, oraz przez Boczań. Dolina Jaworzynki początkowo nie wymaga od nas wysiłku, bo idziemy delikatnie pod górkę, podziwiając widoki, jednak później musimy wspinać się ostro pod górę. Droga przez Boczań, zaczyna się od samego początku stromym podejściem, i to przez las, tak więc nie licz na widoki od samego początku, ale jak wyjdiesz już z lasu, to widok wart wysiłku, dlatego osobiście wolę to podejście. Na górze te szlaki i tak się łączą, i dalej wspólnie podążają do samej doliny, do której pod koniec będziemy kilkadziesiąt metrów schodzić i wtedy oczy nasz ujrzą piękny widok z Kościelcem na tle Świnicy. W dole będzie można dostrzec mocno zielony dach schroniska Murowaniec, którego kolor ma przyciągać uwagę, gdyż niechący można by przejść obok niego.

Czarny Staw Gąsienicowy

Czarny Staw Gąsienicowy jest to jezioro polodowcowe z grupy Gąsienicowych Stawów w Tatrach Wysokich. Położone jest na wysokości 1624 m n.p.m. w cyrku lodowcowym i jest czwartym co do głębokości jeziorem tatrzańskim. Nad jego zachodnim brzegiem wznoszą się ściany Kościelca. Czarny Staw jest największym jeziorem Doliny Gąsienicowej i jednym z dwóch położonych w części wschodniej, nazywanej czasem Doliną Czarną Gąsienicową (drugie z nich to Zmarzły Staw Gąsienicowy).

Jezioro ma kształt owalny, woda jest przezroczysta, o zabarwieniu szafirowym. Na jeziorze, w pobliżu jego północno-wschodniego brzegu znajduje się niewielka (310 m²) wysepka porośnięta kosodrzewiną. Powstała ona na dawnym mutonie. Na wysepce tej planowano w 1909 r. zbudowanie mauzoleum Juliusza Słowackiego, ale w wyniku protestów działaczy ochrony przyrody nie doszło do tego. Od północy jezioro zamyka skalny próg, z którego wypływa Czarny Potok Gąsienicowy. Czarny Staw został sztucznie zarybiony w 1881 r. (wpuszczono do niego pstrągi potokowe i źródlane).

Nazwa wywodzi się z ciemnogrnatowego, a nawet czarnego odcienia wody, związanego z ocienieniem wód pobliskim szczytem i sinicami (*Pleurocapsa polonica*) porastającymi głązy znajdujące się na brzegach jeziora. Przezroczystość wody wynosi 12 m. Staw pokrywa się lodem przeważnie w październiku–listopadzie, taje zaś w miesiącach maj–lipiec.

Jezioro od początków XIX wieku zachwycali się tatrzańscy turyści. Było tematem obrazów Alfreda Schouppégo, Wojciecha Gersona, Leona Wyczółkowskiego i wielu innych. Pomiarów jego wysokości dokonał już w 1852 r. Stefan Ludwik Kuczyński. Pełniejsze pomiary wykonał Eugeniusz Klemens Dziewulski w 1881 r., a dokładniejsze Ludomir Sawicki w 1909 r.

W latach 1884–1920 istniał nad brzegiem stawu bufet, będący własnością Józefa Sieczki z Zakopanego. Spalił się w roku 1920.

Murowaniec

Schronisko PTTK „Murowaniec” na Hali Gąsienicowej jest to schronisko turystyczne w Tatrach położone na wysokości 1500 m n.p.m., na Hali Gąsienicowej. Aktualnie schronisko jest zarządzane przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze i posiada 120 miejsc noclegowych, w pokojach 3-, 4-, 5-, 8- oraz 10-osobowych.

Schronisko „Murowaniec” powstało w latach 1921–1925 głównie staraniem Stanisława Osieckiego, prezesa Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i wicemarszałka Sejmu (tablica pamiątkowa z 1969 roku). Pierwsze szkice budowli „z dużych głazów nieobrabianych na zewnątrz” nakreślił wiosną 1914 architekt Jan Koszczyc Witkiewicz. Autorami ostatecznego projektu byli Zdzisław Kalinowski i Karol Siciński. W niedzielę 12 lipca 1925 miało miejsce uroczyste otwarcie schroniska. Otwarcia schroniska dokonał Prezydent RP, Stanisław Wojciechowski w obecności między innymi marszałka Senatu Wojciecha Trąpczyńskiego i generała Mariusza Zaruskiego.

W latach 1950–1951 dobudowano zachodnie skrzydło i przerobiono wnętrze, powiększając obiekt do obecnych rozmiarów. W 1963 schronisko uległo częściowemu spaleni. W następnym roku zostało odbudowane ale bez słynnej sali na poddaszu, zwanej „Trumną”.

U wejścia do schroniska wisi tablica poświęcona pamięci Adama Asnyka, wmurowana w 1929 roku, a odsłonięta w 1930 roku. Projekt z 1927 roku przewidywał wkucie jej w jedną ze skał nad Morskim Okiem. Ciekawostką związaną ze schroniskiem jest umieszczenie w balustradzie klatki schodowej znaków swastyki, nazywanej przez górali „krzyżykiem niespodzianym”. Był to także ulubiony symbol Mieczysława Karłowicza i Walerego Eljasza-Radzikowskiego.

Schronisko „Murowaniec” jest wygodnym i popularnym punktem początkowym do przejścia najtrudniejszego tatrzańskiego szlaku – Orlej Perci, na którą można wejść od przełęczy Krzyżne (zółty szlak) albo jednym z kilku odcinków łącznikowych od Czarnego Stawu Gąsienicowego, do którego prowadzi niebieski szlak.

Kasprowy Wierch

Kasprowy Wierch jest to szczyt w Tatrach Zachodnich o wysokości 1987 m n.p.m. Dawniej zwany Kasprowa Czuba.

Kasprowy Wierch położony jest w grani głównej Tatr i znajduje się zarazem na granicy polsko-słowackiej. Szczyt góruje nad trzema dolinami walnymi: Doliną Bystrej i Doliną Suchej Wody Gąsienicowej po stronie polskiej oraz Doliną Cichą po stronie słowackiej. Jest zwornikiem dla 4 grani.

Kasprowy Wierch położony jest w grani głównej Tatr i znajduje się zarazem na granicy polsko-słowackiej. Szczyt góruje nad trzema dolinami walnymi: Doliną Bystrej i Doliną Suchej Wody Gąsienicowej po stronie polskiej oraz Doliną Cichą po stronie słowackiej.

Jest zwornikiem dla 4 grani:

- grań południowo-wschodnia. Jest to odcinek grani głównej. Sąsiednim w niej szczytem jest Beskid (2012 m), oddzielony Suchą Przełęczą (1950 m).
- grań zachodnia, odcinek grani głównej. Sąsiednim szczytem jest Pośredni Goryczkowy Wierch (1874 m), oddzielony Przełęczą nad Zakosy (1816 m).
- grań północna biegnąca poprzez Suchą Czubę i Myślenickie Turnie. Oddziela ona dwie odnogi Doliny Bystrej: Dolinę Goryczkową i Dolinę Kasprową.
- długa północno-wschodnia grań Kasprowego Wierchu biegnąca poprzez Uhrocie Kasprowe, Kopę Magury i Królowy Grzbiet. Grań ta oddziela Dolinę Suchej Wody od Doliny Bystrej i dolinek regłowych.

Nazwa Kasprowy Wierch pochodzi od leżącej u podnóża szczytu Hali Kasprowej, a ta z kolei według podań ludowych od imienia lub przezwiska jej właściciela – górala Kaspra. Zbudowany jest ze skał krystalicznych (granodioryty i pegmatyty), mimo położenia w młodszej części Tatr zbudowanej ze skał osadowych. Należy bowiem do tzw. wyspy krystalicznej Goryczkowej.

Strome stoki (niemal ściany) opadają tylko do Doliny Kasprowej. Znajduje się w nich kilka żlebów, z których najbardziej znany jest Żleb pod Palcem. Z wszystkich pozostałych stron szczyt Kasprowego Wierchu dostępny jest bez problemu.

Tuż poniżej wydłużonego wierzchołka Kasprowego Wierchu, na wysokości 1959 m n.p.m. stoi budynek, w którym znajduje się bar, restauracja, kiosk, poczekalnia dla czekających na zjazd kolejką, przechowalnia nart, WC oraz zimowa stacja TOPR. Od budynku do Suchej Przełęczy prowadzi brukowany kamieniem spacerowy chodnik o długości ok. 200 m.

W rejonie szczytu botanicy znaleźli stanowiska kilka bardzo rzadkich roślin, które w Polsce występują tylko w Tatrach i to w niewielu tylko miejscach: mietlica alpejska, sit trójłuskowy i wiechlina tatrzańska.

Wielka Krokiew

Wielka Krokiew im. Stanisława Marusarza – skocznia narciarska w Zakopanem nazwana imieniem narciarza Stanisława Marusarza, usytuowana na północnym stoku góry Krokiew w Tatrach Zachodnich. Zbudowana została według projektu Karola Stryjeńskiego, uroczyste otwarta 22 marca 1925 r. Jest największą skocznia narciarską w Polsce[1]. Jej punkt konstrukcyjny jest usytuowany na 120. metrze. Skocznia wyposażona jest w sztuczne oświetlenie, które jest potrzebne w rozgrywaniu konkursów wieczornych.

Od 1990 na Wielkiej Krokwi odbywają się zawody najważniejszego cyklu w skokach narciarskich – Pucharu Świata. W 2003 oraz 2004 Komisja Skoków Narciarskich FIS uznała zakopiańskie zawody PŚ za najlepsze z całego cyklu. Trzykrotnie Krokiew gościła zawodników podczas mistrzostw świata (więcej razy – sześciokrotnie – mistrzostwa świata odbywały się jedynie w Lahti). Na Wielkiej Krokwi podczas zimowej uniwersjady (2001) odbył się konkurs skoków, którego zwycięzcą został Łukasz Kruczek. Latem 2004 położono na zeskoku igelit, dzięki czemu na Wielkiej Krokwi mogą się odbywać zawody w sezonie letnim. Wielka Krokiew była areną pierwszych w historii skoków nocnych podczas zawodów Grand Prix (2004).

Załącznik 3. Program kulturalny

Konkurs fotograficzny

Uczestnicy wycieczki mają za zadanie wykonać ciekawe zdjęcie znanego przez nich szczytu górskiego, które najbardziej kojarzyć im się będzie z tatrzańskim regionem oraz krótko opisać ów szczyt.

Drugie zdjęcie ma przedstawiać przynajmniej jedną roślinę chronioną występującą w Tatrach.

Zdjęcie może być wykonane telefonem komórkowym lub aparatem fotograficznym.

Autorzy najlepszych fotografii zostaną nagrodzeni opublikowaniem ich zdjęć na wystawie szkolnej dotyczącej roślinności, ukształtowania terenu i fauny w Tatrach.

Załącznik 4. Program sportowo - rekreacyjny

Celem programu jest podnoszenie sprawności fizycznej uczniów, aktywizowania do czynnego spędzania czasu wolnego oraz pozyskiwania nowych umiejętności i wiadomości.

Park linowy:

⇒ Wspinaczka w parku linowym

Przejsie przez jedną z tras linowych- uczestnicy najpierw zostaną ubrani w profesjonalny sprzęt asekuracyjny (uprząże, lonże, karabinki i kask). Po czym udadzą się na szkolenie, gdzie pod okiem instruktora pokonają tzw. trasę treningową, na której nauczą się prawidłowego poruszania się po trasach wysokościowych. Dopiero wówczas udają się na proponowaną trasę linową. Do wyboru jest trasa łatwiejsza lub trudniejsza.

⇒ Kto pierwszy ten lepszy

Zadaniem uczestników będzie przejście dwóch tras w jak najkrótszym czasie. Trzy najszybsze osoby dostaną upominki.

- Trasa "Boruta" - wysokość 3 - 4 m, liczba atrakcji 10, trasa przeznaczona dla młodzieży i dorosłych,

- Trasa "Czort" - wysokość 4 - 5 m, liczba atrakcji 9, trasa przeznaczona dla młodzieży i dorosłych,

⇒ Bieg na orientację

Odnajdywanie określonych punktów kontrolnych przy pomocy mapy, kompasu i nabytej wiedzy o poznanych obiektach i miejscach. Uczestnicy pozostają we wcześnie ustalonych zespołach. W określonych punktach kontrolnych na zespoły czekają wskazówki odnośnie poszukiwania kolejnego punktu i tak aż do miejsca docelowego. Wygrywa drużyna która jako pierwsza odnajdzie miejsce docelowe całej zabawy i wykona prawidłowo wszystkie zadania.

Załącznik 5. Quiz wiedzy o Tatrach

1. Najbardziej wysunięty na zachód szczyt położony w Polsce to:
A. Wołowiec B. Grzeń C. Rakoń D. Łopata
2. Najwyżej położony staw w Tatrach Polskich
A. Zadni Mnichowy Stawek B. Zadni Staw Gąsienicowy
C. Zmarzły Staw D. Zadni Staw Polski
3. Przełęcz oddzielająca Zadni Granat od Pośredniego
A. Zadnia Sieczkowa Przełęcz B. Skrajna Sieczkowa Przełęcz
C. Pośrednia Sieczkowa Przełęcz D. Granacka przełęcz
4. Jaką rekordową pokrywą śnieżną zanotowano na Kasprowym Wierchu
A. 3 metry B. 4 metry C. Około 3,5 metra D. 5 metrów
5. Ile wierzchołków mają Rysy
A. 2 B. 3 C. 4 D. 1
6. Drugi najwyższy szczyt Polski to:
A. Mięguszowiecki Szczyt B. Niżne Rysy
C. Mięguszowiecki Szczyt Czarny D. Świnica
7. Góra na zdjęciu to:
A. Zadni Kościelec B. Walentkowy Wierch
C. Żabi Koń D. Kościelec
8. Wzdłuż jakiego żlebu położony jest czarny szlak na Kozi Wierch z Doliny Pięciu Stawów
A. Urwany Żleb B. Szeroki Żleb
C. Skalny Żleb D. Żleb Kulczyńskiego
9. Kozia Przełęcz oddziela:
A. Zamarłą Turnię od Kozich Czub B. Kozi Wierch od Małego Koziego Wierchu
C. Zamarłą Turnię od Koziego Wierchu D. Zamarłą Turnię od Małego Koziego Wierchu
10. Największy staw w Tatrach (według większości źródeł)
A. Morskie Oko B. Wielki Hińczowy Staw
C. Czarny Staw Gąsienicowy D. Wielki Staw
11. Góra na zdjęciu to:
A. Mięguszowiecki Szczyt Czarny B. Mięguszowiecki Szczyt Pośredni
C. Niżne Rysy D. Świnica
12. Jaką powierzchnie mają Tatry Wysokie
A. ok. 431 km² B. ok. 345 km² C. ok. 341 km² D. ok. 331 km²
13. Jaką wysokość ma Żółta Turnia
A. 2087 B. 2090 C. 2080 D. 2082

14. Świnicę od Wierchołka Tatarnickiego oddziela
A. Świnicka Szczerbina Niżna B. Świnicka Szczerbina Wyżnia
C. Świnicki Przychód D. Wrótko
15. Kto zginął na zachodniej ścianie Kościelca
A. Roman Kordys B. Jan Długosz
C. Mieczysław Karłowicz D. Mieczysław Świerz
16. Który ze stawów położony jest najwyżej
A. Zadni Staw Gąsienicowy B. Kurtkowiec
C. Długi Staw D. Zmarzły Staw
17. Które ze schronisk położone jest najniżej
A. W Dolinie Roztoki B. Przy Morskim Oku
C. Na Chochołowskiej Polanie D. Na Hali Ornak
18. Dolina Miętusia znajduje się:
A. Między Doliną Małej Łąki a Doliną Kościeliską
B. Znajduje się przy Drodze pod Regłami
C. Między Doliną Strążyską a Doliną Małej Łąki
D. Między Doliną Lejową a Doliną Kościeliską
19. Niebieska Przełęcz oddziela:
A. Świnicę od Niebieskiej Turni
B. Zawratową Turnię od Gąsienicowej Turni
C. Niebieską Turnię od Gąsienicowej Turni
D. Zawratową Turnię od Niebieskiej Turni
20. Góra po lewej to:
A. Ciężki Szczyt B. Kościelec C. Rysy D. Wysoka
21. Góry na zdjęciu to:
A. Świnica i Zawratowa Turnia B. Świnica i Gąsienicowa Turnia
C. Świnica i Niebieska Turnia D. Kozi Wierch i Czarne Ściany
22. Z całych Tatr Wysokich które mają powierzchnię ok. 341 km² Polsce przypada
A. ok. 90 km² B. ok. 150 km² C. ok. 100 km² D. ok. 80 km²
23. Staw widoczny na zdjęciu to:
A. Ciężki Staw B. Zielony Staw
C. Zmarzły Staw D. Niżni Staw Białczański
24. Najwyższy wodospad Tatr Polskich to:
A. Sikława Czarnostawiańska B. Sikławica
C. Sikława D. Sikławiec
25. Najwyższy szczyt Tatr Zachodnich to:
A. Wołowiec B. Kończysty Wierch
C. Starorobociański Wierch D. Błyszcz

Załącznik 6. Przyśpiewki góralskie

Góralu, czy ci nie żal

Góralu, czy ci nie żal
Odchodzić od stron ojczystych,
Świerkowych lasów i hal
I tych potoków srebrzystych?
Góralu, czy ci nie żal,
Góralu, wracaj do hal!

A góral na góry spoziera
I lzy rękawem ociera,
Bo góry porzucić trzeba,
Dla chleba, panie dla chleba.

Góralu, czy ci nie żal ...

Góralu, wróć się do hal,
W chatach zostali ojcowie;
Gdy pójdziesz od nich hen w dal
Cóż z nimi będzie, kto powie?

Góralu, czy ci nie żal ...

A góral jak dziecko płacze:
Może już ich nie zobaczę;
I starych porzucić trzeba,
Dla chleba, panie, dla chleba.

Góralu, czy ci nie żal ...

Góralu, żal mi cię, żal!
I poszedł z grabkami, z kosą,
I poszedł z gór swoich w dal,
W guńce starganej szedł boso.

Góralu, czy ci nie żal ...

Lecz zanim liść opadł z drzew,
Powraca góral do chaty,
Na ustach wesoły śpiew,
Trzos w rękach niesie bogaty.

Góralu, czy ci nie żal...

Sarna

Hej przez zywiecki pola leci sarna
Hej nóskami przebiero boby zarła
Jo by tes tak przebierała kiebyk taki
nóski miała
Hej jak ta sarna jak ta sarna

Hej przez zywiecki pola leci zając
Hej wesoło łogonkiem pomyrdając
Jo by tes tak pomyrdała kiebyk taki
łogon miała
Hej jak tyn zając jak tyn zając

Hej z kamienia na kamień skace sarna
Hej dumno swej urody łeb zadarła

Zasiali górale

Zasiali górale owies, owies,
Od końca do końca, tak jest, tak jest!

Jo by tes tak zadzierała kiebyk tom
urode miała
Hej jak ta sarna jak ta sarna

Jescek nie widzioł takigo lynia
Jak ta Maryna co mo być moja
Piknygo rodu drobnygo chodu
Robić się jji nie kce zdechnie łod głodu

Hej patrzcie na nos wszyscy patrzcie
wszyscy
Hej my do tańcowania jako piscy
Muzykańci piknie grajom nóski nase
łoglondajom
Hej pódźcie tańcyc podźcie wszyscy

Zasiali górale żytko, żytko,
Od końca do końca wszystko,
wszystko!

A mom ci ja mendelicek,
W domu dwa, w domu dwa!
U sąsiada śwarnych dziewczuch
Gromada, gromada.
A mom ci ja trzy mendele,
W domu dwa, w domu dwa!
Żadna mi się nie podoba,
Tylko ta, tylko ta!

Zasiali górale owies, owies,
Od końca do końca, tak jest, tak jest!
Pożęli górale żytko, żytko,

A my Wom zycymy

Syćka se Wom zycym to i owo
syćka se Wom zycym to i owo
a my Wom zycymy
a my Wom zycymy
scyńscio zdrowio

Zycymy Wom zdrowio nolepsego
równego pstrągowi w Morskim Oku
a do tego siły do koździćkiyj żyły
w setnym roku.

A o tadra

A o tadra, o tadra
Wpadła baba do wiadra
Wysypała otręby
Wybiła se dwa zęby.
A o lele, o lele
Ciele mie pobodło
Mamulka mi smarowali
Nic mi nie pomogło.
Wišta, wišta po lescynie
Wišta, wišta po lesie
Jak jo póde ku dziewcynie
To mie konik poniesie.

Od końca do końca wszystko,
wszystko.

A na polu góraleczek
Gromada, gromada,
Czemużeś się wydawała,
Kiejś młoda, kiejś młoda?
Czemużeś się wydawała,
Kiejś mała, kiejś mała?
Będzie z ciebie gospodyni
Niedbała, niedbała!

Coby Wom Pon Jezus Błogosławił
Coby Wom Pon Jezys Błogosławił
i na długie lata
i na długie lata
nom ostawił

Cobyście nom, Łojce, długo zyli
Cobyście nom, Łojce, długo zyli
i dla syćkich ludzi i dla syćkich ludzi
miłość mieli.

Kie weseli było
To się aż kurziło
Młodo ucieche miała
Niechaj wiedzom młodzi
Kie bywało w przodzi
kiedy gajdy zagrały.

Hanuško, Hanuško
Mos pierzyne chuzom
Wszyscy Ci wesela
W mięsopusty wrózom.

Załącznik 7. Kosztorys

Lp.	Rodzaj świadczenia	Cena za osobę (zł)	Cena ogółem (zł)
1.	Koszt wynajmu autobusu	60 zł	1260 zł
2.	Koszt noclegu	30 zł	570 zł
3.	Koszt wstępu do muzeów	11 zł	198 zł
4.	Koszt wyżywienia w restauracji Staro Izba	40 zł	760 zł
5.	Przejazd kolejką z Kasprowego Wierchu do Kuźnic	32 zł	608 zł
6.	Koszt wstępu do TPN	2 zł	38 zł
7.	Koszt wynajmu przewodnika	25 zł	450 zł
8.	Koszt przejazdu busem z Kuźnic do Zakopanego	5 zł	95 zł
9.	Koszt przygotowania wspólnych posiłków	10 zł	190 zł
10.	Koszt wyżywienia w Murowańcu	12 zł	228 zł
11.	Koszt wstępu do Parku Linowego GuGu w Zakopanem	20 zł	360 zł
Ogółem:		265 zł	4757 zł